

Melkbloed

MELD JE AAN VOOR ONZE NIEUWSBRIEF

Zo blijf je op de hoogte van de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* en ontvang je leuke extra's, zoals prijsvragen, exclusieve aanbiedingen en leesfragmenten. Ook word je geïnformeerd over onze lezingen, signeersessies en over andere interessante bijeenkomsten die wij geregeld organiseren.

Aanmelden kan via www.amboanthos.nl/nieuwsbrief

Clara Weiss

Melkbloed

Vertaald uit het Duits door
Roelof Posthuma

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 3517 4

© 2015 Clara Weiss

© 2016 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos *uitgevers*,
Amsterdam en Roelof Posthuma
Oorspronkelijke titel *Milchsblut*

Oorspronkelijke uitgever © 2015 by Wilhelm Goldmann Verlag, a division
of Verlagsgruppe Random House GmbH, München, Germany

Omslagontwerp Studio Jan de Boer

Omslagillustratie © Demurez GmbH / Hollandse Hoogte

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Nu de indringer de huisdeur achter zich heeft dichtgetrokken, heeft ze niet veel tijd meer. Vanaf haar schuilplaats op de eerste verdieping hoort ze dat hij de sneeuwvlokken van zijn jas klopt. Ze verwacht hem.

Terwijl hij de rits opentrekt, spant ze de haan en richt het jachtgeweer. Hij laat de jas van zijn schouders glijden, schudt hem kort uit voordat hij hem aan de kapstok hangt. Ze ruikt de kou die hij naar binnen meeneemt en die helder en scherp in haar neus dringt.

Hij moet zijn laarzen al voor de deur hebben uitgedaan want hij stapt bijna geruisloos in de pantoffels naast de looper in de gang. Ze hoort het vilt van de zolen over de vloer glijden. De onderste treden van de houten trap kraken als hij naar haar verdieping komt. Het klinkt veel te hard voor deze avond, waarop het huis ondergedompeld lijkt in een zee van stilte. Zelfs de bomen buiten in het bos ruisen nu niet meer.

Haar zintuigen staan op scherp, alles in haar is erop gericht dit geluid te laten ophouden. Zodra ze hoort dat de indringer de bovenste traprede bereikt, gluurt ze met ingehouden adem, zonder een kík te geven, om de hoek. Haar blik valt op zijn grijze, versleten pantoffels van vilt. Ze wacht niet langer, komt uit haar schuilplaats tevoorschijn en richt het geweer op zijn hoofd.

Het gezicht waar ze naar kijkt, is haar vreemd. Maar ze weet wie ze voor zich heeft, en ze aarzelt niet.

Met een enkel schot doodt ze haar man. Als zijn grote lichaam in elkaar zakt en achterover van de trap stuitert, wil ze alleen dat het lawaai ophoudt. Dat de verschrikking van de afgelopen dagen voorbij is. Dat het eindelijk rustig wordt.

Maar de stilte in het grote, lege huis duurt maar een ogenblik en wordt beëindigd door een stomme kreet in haar hart. Langzaam loopt ze de treden af, zoekt met haar tenen houvast. De oplaaierende paniek wordt groter met elke trede die ze de trap verder afloopt. Het geweer is uit haar hand gegleden en blijft voor haar voeten liggen. Ze wordt zo draaierig dat ze zich aan de leuning moet vastgrijpen.

Haar daad moet nog tot het bewustzijn van de dode zijn doorgedrongen, want niet alleen heeft hij zijn ogen opengesperd, ook zijn mond staat wijd open. Het beeld van iemand die stomverbaasd is.

Op slag begrijpt ze de woordloze vraag van de stervende en ziet ze haar fout in, die haar tot een misdadigster heeft gemaakt. En die haar voor altijd in rouw dompelt.

Als de man die binnenkort haar huis zal betreden haar daar tenminste de tijd voor gunt.

MAANDAG

Elvira zette het lege koffiekopje op de ontbijttafel. Vanaf de hoekbank keek ze naar buiten, de bewolkte herfstdag in. Achter de bergen prikte een matte vuurbal door de grijze hemel. Ze kon haar zoon en haar vader buiten in de stal en in de schuur aan het werk horen. Er was altijd wel wat te doen. Zeven dagen van de week. Ze woonde nu al vijftig jaar in de afgelegen boerderij, en dat was de eerste les geweest die het leven haar had geleerd.

Een waterig zonnetje scheen op het erf. Ze voelde zich krachteloos. Lag het misschien aan de bijzondere sfeer van deze dag van de heilige Catharina, die de mensen beval tot rust te komen? De dag markeerde het begin van de adventstijd, waarin nog wel gebakken mocht worden, maar niet meer gedanst.

Op de dag dat haar man was teruggekeerd, was het licht ook zo waterig geweest. Net als deze ochtend was de zon toen met moeite door de dikke nevel gedrongen en had een zwak geel licht over de dorre weiden en de grijze bergwanden geworpen. Dat was ook 25 november geweest. Sindsdien was er exact een jaar verstreken.

Het ontbijtgoed stond nog steeds voor haar op tafel. Hans had een kwartier eerder het huis verlaten en maakte zijn gebruikelijke ochtendronde door het bos voordat hij naar zijn werkkamer zou gaan om zich aan zijn levenswerk te wijden, de bouw van de kliniek. Haar zoon en vader waren al geruime tijd voor hem opgestaan. Matthias mestte de stal uit en de oude man rommelde

ondanks zijn kapotte knieën en slechte ogen aan de tractor waarmee de twee straks naar de akker wilden om de laatste aardappels te rooien en voor de winter in de schuur op te slaan. Ze hadden zich erbij neergelegd dat Hans vrijwel nooit hielp maar aan zijn bureau grotere doelen nastreefde.

Ze rukte zich los uit haar gedachten en stond op. Ze ruimde de tafel af, veegde de broodkrumels van het geblokte plastic tafeltje in haar holle hand en liet ze ruisend in het bakje met keukenafval vallen. Met een doekje veegde ze de koffiekeringen van het zeiltje. De koeien en kippen waren al voorzien en de vakantiegast was goed verzorgd.

De man was eergisteren aangekomen en had de tweede avond alleen om een dikker dekbed gevraagd. Een echte stedeling, een wandelaar in volle bepakking met sportkleding en rugzak, die thuis waarschijnlijk met dichte ramen en een opgestookte verwarming sliep.

Elvira had nog een klein uurtje voordat ze met de warme middagmaaltijd moest beginnen. Ze besloot even bij haar vriendin Resi langs te gaan en een paar handwerktijdschriften van haar te lenen. Nu de dagen korter en de avonden langer werden, had ze weer meer tijd om te haken.

Ludwig wachtte al voor de deur, alsof hij wist dat zijn bazin de benen wilde strekken. Ze aaide hem over zijn kop, en tevreden sjokte de bedaagde Berner sennenhond naast zijn vrouwtje over de inrit van het erf af.

Elvira's blik gleed over het huis van haar buurman. Overal brokkelde de pleisterlaag af, het schilderwerk rond de deur en de ramen was verbleekt, de kozijnen waren kaal en kromgetrokken. Achter een ruit werd een hand zichtbaar die de smoezelige, kanten vitrage een beetje opzijtrok. Het gezicht van Peter Zauner verscheen. De norske weduwnaar met zijn borstelige, grijze wenkbrauwen was de broer van Resi. Elvira knikte naar hem, maar het hoofd was alweer verdwenen.

Terwijl ze over de hellingweg omhoogliep, ademde ze diep in en de vrieskoude ochtendlucht stroomde prikkelend door haar

neus direct haar ziel binnen, zoals ze dat anders alleen maar van winterdagen met een pak sneeuw kende.

Ze keek naar de opklarende hemel en klopte Ludwig op zijn rug. ‘Ze bezorgt ons zon en kou, de heilige Catharina. Moet een gespleten vrouwmens zijn geweest.’

Al twee keer had Elvira aangeklopt, maar er was geen beweging in huis. Vreemd, ze kon zich niet herinneren dat Resi naar de stad in het dal had gewild. Anders zou ze haar van tevoren zeker hebben gevraagd of ze iets voor haar moest meenemen.

Ludwig snuffelde aan de deur terwijl ze zich omdraaide en haar blik over het landschap liet gaan. Vanaf hier was bijna het hele gehucht te zien.

Het huis van Resi lag het hoogst en stond een beetje achteraf op een beboste helling. Ongeveer vijftig meter verder naar beneden langs de hellingweg stond een kapelletje, witgekalkt en nauwelijks mansgroot. Het had een miniatuur klokkentorentje op het dak van dakspanen, een zwart houten kruis en een getraliede ingang waarachter het met plastic bloemen versierde altaar te zien was. Anton Zauner, de vader van Resi, had het kleine kerkje ooit laten bouwen. Wanneer zou de klok in het torentje voor het laatst hebben geluid? De laatste jaren in elk geval niet, dacht Elvira. En een poosje geleden was hij ’s nachts gestolen. Direct voorbij de volgende splitsing lag rechts de boerderij van de oude Peter, met vrijwel recht ertegenover het huis van Elvira. Honderd meter verder naar het oosten stond aan het eind van de weg het laatste gebouw van het gehucht, de herberg van de gezusters Wenzel. Wijd en zijd was er geen sterveling te bekennen.

Elvira hoorde een dof gerommel in het huis. Ze klopte voor de derde keer aan. Niets. Ze moest zich vergist hebben.

Vroeger was ze nu en dan samen met Resi naar de stad gegaan, maar ze hield niet van die drukte, de vele mensen. Liever bleef ze hierboven in haar rustige, afgezonderde wereld, waar meer wezens op vier poten dan op twee benen rondliepen. Met dieren kon ze goed overweg, want die lieten altijd hun ware gezicht zien

zodat je altijd wist waar je aan toe was.

Ze keek vragend naar haar hond. ‘Er zal toch niets met Resi zijn gebeurd? Ze zal toch niet bij het ramen lappen van de ladder zijn gevallen en zich niet meer kunnen bewegen...’

Ludwig stootte snuivend witte ademwolkjes de novemberlucht in.

‘Je hebt gelijk, wie gaat er nu ramen lappen bij deze kou!’

Toch liep Elvira langzaam om het huis heen en gluurde door de ramen naar binnen. De jaren geleden grondig gerenoveerde boerderij was veel te groot voor een alleenstaande vrouw. Resi kon al dat werk niet meer aan. Misschien moest ze de volgende keer dat Hubert zijn moeder bezocht maar eens proberen hem op zijn geweten aan te spreken, bedacht ze. Aan de andere kant wist ze hoe koppig de jongeren hun ogen sloten voor de problemen van de ouderen. Haar eigen Jochen kwam ook nauwelijks vaker dan tweemaal per jaar.

Het was donker in de kamers. De zitkamer was opgeruimd, de wollen deken lag opgevouwen op de sofa, in de keuken stond het ontbijtservies in de gootsteen. Meer kon Elvira niet zien door de vieze ruiten.

‘Ze heeft in elk geval geen ramen gelapt, Ludwig.’

Nadat ze om het huis heen was gelopen en opnieuw besluiteloos voor de deur stond, hoorde ze het weer, dat rommelen. Ze merkte dat de hond gespannen luisterde.

‘Ik kan beter even binnen gaan kijken,’ zei ze.

Als Resi er was, zou de deur niet op slot zijn. Dat was overdag hierboven zo de gewoonte, want je kende elkaar tenslotte. Zelf had Elvira er niet zoveel mee op. Vooral in het hoogseizoen voelde ze zich er ongemakkelijk bij, wanneer de vakantiegangers bij haar in- en uitliepen. Vaak wist ze dan niet eens wie ze in de gang tegenkwam en voelde ze zich een vreemde in haar eigen huis. Omdat ze het te veel moeite vond om de vele namen aan gezichten te koppelen had ze er een gewoonte van gemaakt de gasten eenvoudig met ‘de dames en heren’ aan te spreken. ‘Hebben de dames en heren goed geslapen? Is het dekbed warm genoeg, of

willen de dames en heren graag dikkere?’ De mensen vonden het prettig en Elvira hoefde op die manier haar hersenen niet te laten kraken.

Ze rechtte haar rug en liep de twee stenen treden omhoog naar de voordeur. Ludwig wist niet wat hij moest doen. Aan de ene kant was hij nieuwsgierig en wilde hij haar helpen, maar hij leek ook bang te zijn. De hond ging achter Elvira in dekking.

Vastberaden drukte ze de klink naar beneden en duwde de zware eiken deur open. Op hetzelfde moment klonk er binnen gekrijs. Geschrokken sprong ze opzij toen de duivel in persoon haar voorbij suisde. Haar adem stokte en ze sloeg een hand voor haar borst. Pas toen Ludwig naar het creatuur blafte dat in de struiken verdween, herkende ze de kater van Resi.

Het duurde even voordat Elvira was bijgekomen. ‘Jesses, Ludwig, wat bezielt dat beest?’

Ze draaide zich weer om naar het huis en stapte voorzichtig over de drempel. ‘Jij blijft buiten!’ beval ze de hond.

‘Resi, ben je boven?’ riep ze onder aan de trap.

Het huis bleef stil.

De winterjas van haar vriendin hing in de gang aan de kapstok en haar wollen handschoenen lagen op de plank erboven, naast een paraplu en de bruine, vilten hoed van Franz. Elvira wist dat Resi boven nog een hele kast vol spullen van haar gestorven man had. De oude Peter had er niets van willen overnemen.

Het was niet prettig om in het lege huis langs de hoed van een dode te moeten lopen. Nu word ik ook nog bijgelovig, verweet ze zichzelf geërgerd, en ze zette het onbehaaglijke gevoel van zich af.

De keukendeur stond op een kier en de geur van een stevig middagmaal drong naar buiten.

Ze stapte de keuken binnen en werd omhuld door de huiselijke warmte. Er stond een grote pan op het fornuis. Aardappels, stelde ze vast toen ze het deksel kort optilde. De warme damp sloeg haar in het gezicht. Het varkensvlees stond nog in de uitgeschakelde oven.

Natuurlijk, dacht Elvira, ze zal wel naar Peter zijn. Zo nu en

dan bracht Resi haar broer iets warmes te eten. Hoewel de twee geen bijzonder innige band hadden, ging ze af en toe kijken of alles in orde was met hem. Hij was immers al over de zeventig en zo'n lang leven hierboven ging je niet in de koude kleren zitten.

Elvira pakte een warme aardappel, sloot de buitendeur en draaide haar rug naar het huis. Dan zou ze met Ludwig een rondje om het meer maken en op de terugweg nog een keer bij haar vriendin aankloppen.

'Kom, Ludwig, we gaan!'

De hond leek blij dat hij bij het huis weg kon. Hij was onrustig, blafte even en sprong tegen zijn vrouwtje op, wat hij anders nooit deed.

Ze gingen linksaf de veldweg op en liepen door een bos waar het naar mos en dennenhars rook. Elvira huiverde, hoewel ze dikke wollen kousen droeg. Even dacht ze voetstappen achter zich te horen. Ze draaide zich om, maar er was niemand te zien.

In deze tijd van het jaar was het heerlijk stil. Er werkte vrijwel niemand meer op het veld en je kwam nauwelijks nog wandelaars tegen. Zelfs de vogels waren bijna verstomd en spaarden hun krachten voor de winter. De weinige geluiden die ze hoorde, kwamen van Ludwig, die aan de bosrand tussen de droge bladeren, naalden en takjes snuffelde, en van een auto die ergens achter het bos door het gehucht reed. Er ging een windvlaag door de kruin van de beuk boven hen en een opgekruld blaadje landde op Elvira's hoofd en bleef liggen op haar knot, die ooit bruin was geweest maar inmiddels ook grijze strengen had.

Ze lieten het bos achter zich, en de zon keerde terug. Voor hen lag het meer, dat in eerste instantie een treurig poeltje leek dat beedde tussen de grote bergweiden, donkere plukjes bos en staalgrijze bergketens lag. Maar met elke stap die ze zette, strekte het zich in alle richtingen verder uit. De hemel kleurde het water ijsblauw.

Elvira liep zo dicht naar de oever van de grote veenplas dat het water haar schoenen bijna raakte. Als een vredig slapende reus

leek het meer regelmatig in en uit te ademen, waarbij het bij elke ademtocht wat samentrok en onmiddellijk daarna weer uitdijde. Ze keek naar haar spiegelbeeld in het water. Geïnteresseerd nam ze de onscherpe trekken op die het water weerkaatste. Is het wèzen van een persoon werkelijk van zijn of haar uiterlijk af te lezen? Zelfs in het heldere beeld van haar badkamerspiegel herkende ze zich meestal niet.

Natuurlijk wist ze dat ze grijsgroene ogen had, die misschien niet meer zo straalden als een paar jaar geleden. Wanneer ze heel goed keek, zag ze gele spikkeltjes in haar iris, omsloten door een blauwpaarse krans. Ze wist dat haar neus recht was en niet te groot of te klein, net als haar mond, die ze zeker niet zinnelijk, maar ook niet verbeterd vond. Boven haar linkermondhoek zat een kleine moedervlek, waaruit twee dunne, doorschijnende haartjes groeiden. Haar kin, die beslist energiek was voor een vrouw, was in de loop van de jaren uit vorm geraakt – het lot van alle gezette mensen. Om haar mond- en ooghoeken waren rimpeltjes in de huid verschenen en tussen haar wenkbrauwen had zich een diepe groef gevormd.

De oorbellen met parels die ze in het water zag glinsteren, had Hans haar jaren geleden bij hun verloving gegeven. Sinds een jaar droeg Elvira ze weer.

Ze kende alle lijnen en trekken van haar uiterlijk door en door, maar toch voelde ze bij elke blik in de spiegel de behoefte om al die details in hun samenhang te kunnen begrijpen. Hoe langer ze echter naar haar gezicht keek, hoe meer ze zich erin verloor.

Een blaadje viel op het water en verbrak haar spiegelbeeld. Ze kwam overeind, keek kort om naar Ludwig en liep verder over het oeverpad dat via een steile helling het bos in liep. De kou kroop onder de kraag van haar mantel en in haar mouwen. Ze zette er flink de pas in.

Als een golvende lijn slingerde het pad door het dichte bos dat nog maar één keer uitzicht op het meer bood, op een open plek die in de zomer in een zwemweide veranderde. Boven de dode waterlelies was een verweerde landingssteiger.

Plotseling werd Elvira's aandacht getrokken door iets merkwaardigs aan de rand van de open plek. Ze kon eerst niet precies zeggen wat er anders was, maar toen dwaalde haar blik naar de bemoste sokkel van een kruis langs de weg. Er stond een glazen vaas met bloemen voor. Gele en paarse chrysanthen.

Grafbloemen, bedacht ze onwillekeurig. Het was een grote, compacte bos. De felle kleuren deden opdringerig en ongepast aan in het verdorde landschap. Alsof de bloemen zich verzetten tegen het sterven dat de herfst met zich meebracht.

Elvira meende zich te herinneren dat ze al eens eerder in de late herfst bloemen bij het stenen kruis had zien staan. Ze geloofde zelfs dat ze Resi erover gesproken had en haar had gevraagd of zij wist van wie die afkomstig waren. Maar haar vriendin had niets gezien en had zich er ook niet over verwonderd. Elvira nam zich voor om later in haar oude dagboeken te kijken.

De kou uit het bos drong steeds dieper door en ze sloeg haar armen om haar bovenlijf. Ludwig was al vooruitgelopen. Ook hij voelde zich kennelijk niet prettig op die plek en hij nodigde zijn vrouwtje uit om verder te lopen door telkens om te kijken.

Eindelijk lag het bos achter hen en waren ze terug op de hellingweg. Ze joeg Ludwig nog een keer omhoog naar het huis van Resi, die intussen ongetwijfeld weer thuis zou zijn.

Deze keer wachtte ze maar kort nadat ze had aangeklopt, en ze drukte direct op de klink. Maar de deur was plotseling afgesloten. Pas nu zag Elvira het briefje dat met een stukje plakband op de deur was geplakt. 'Ben in de stad. Groeten, Therese' was er met een balpen op gekrabbeld.

Hoofdschuddend ging ze op weg naar huis. Ze moest zich haasten, want de mannen hadden natuurlijk al honger. Het was helemaal niets voor Resi om zo overhaast weg te gaan. En er had nog eten in de oven gestaan toen ze in Resi's keuken was. Ze begreep er niets van.

Er hing bruine rook in de keuken van haar huis. De gevulde gehaktballen waren aan één kant aangebrand. Elvira had ergens anders gezeten met haar gedachten, maar het leek Matthias en haar vader niet bijzonder te storen. Zwijgend schoven ze de ene hap na de andere in hun mond en verorberden tussendoor nog een berg aardappelsalade die ze de avond ervoor had gemaakt. Alleen Hans krabde de zwarte korsten van zijn gehaktballen.

‘Ben je bijna klaar met het hout?’ vroeg Elvira haar zoon.

Hij gromde alleen met een volle mond en knikte.

Maar ze wisten allebei dat er in de schuur nog een enorme berg lag die gespleten en opgestapeld moest worden. De jongen had het hout meer dan twee maanden geleden met de tractor uit het bos gehaald en sindsdien was er niets mee gebeurd. Weliswaar leefden ze niet meer zoals vroeger van de houtverkoop en hoefden ze in de winter in huis alleen de oliekachel aan te zetten, maar de tegelkachel in de zitkamer verbruikte nog wel iets en ook de wintergasten stelden het op prijs wanneer ze in de gastenkamer op de tweede verdieping de houtkachel konden aansteken.

‘De deuren en ramen moeten dit jaar ook nog worden afgedicht. We kunnen er niet nog een jaar mee wachten, het tocht door alle kieren!’ Ze zuchtte. ‘Heb je al genoeg strooigoed voor het erf gehaald? En ik moet een nieuwe ventilatorkachel hebben zodat mijn handen niet zo klam worden bij het melken.’

Matthias draaide enkel met zijn ogen en at door.

‘Antivries voor de tractor is er ook nog niet,’ vulde Elvira’s vader aan. ‘En ook de stal is nog lang niet winterklaar.’

De jonge man deed alsof hij de oude niet hoorde.

Elvira had ingezien dat het niets opleverde om je op te winden. Haar zoon werd er alleen maar nog stugger en teruggetrokkenener door. Was Jochen er nog maar! Die had haar vroeger vaak goed geholpen. Hij was heel anders dan zijn twee jaar jongere broer, die ondanks zijn bijna dertig jaar nog altijd de neiging had om zijn tijd te verdoen. Jochen keek vooruit en wist van aanpakken. Maar hij had bijtijds de benen genomen en was naar de stad gegaan, waar hij een opleiding voor automonteur had gevolgd. Hij kwam alleen nog met de kerst de berg op, en voor Elvira’s verjaardag in juli.

Op de andere twee mannen in huis kon ze evenmin rekenen. Haar vader kon niet heel veel meer en deed sinds de vorige winter een beetje vreemd. Hans had het over beginnende dementie, waar Elvira aanvankelijk niets van wilde weten. De mensen werden hierboven oud en misschien ook gek, maar dement was hier tot nu toe nog niemand geworden. Maar ja, Hans had gestudeerd.

Elvira wierp van opzij een steelse blik op haar man met zijn grijsgroene ogen, lange rechte neus en smalle mond. Ze keek naar de spaarzame resten van zijn haardos, de duidelijke rimpels rond zijn ogen en neusvleugels en de lichte haartjes die uit zijn oren groeiden. De tijd liet bij iedereen sporen na.

Haar gedachten gingen een jaar terug, naar de dag waarop hij na al die tijd plotseling voor haar had gestaan.

Ze had voor het keukenraam gestaan en de gele bestelwagen om de hoek zien komen. Snel had ze haar wollen jasje aangetrokken om naar de straat te lopen. Ongetwijfeld had de bezorger het pakketje met haar borduurgaren weer langs de kant van de weg gelegd, naast de brievenbus van de oude Peter, in plaats van het naar haar huis te brengen.

Onderweg over de spiegelgladde rijbaan viel ze bijna. Ze bleef

even staan om van de schrik te bekomen. Er was hierboven niet eens een huisarts. Alleen pastoor Wilms maakte met regelmaat de tocht vanuit het dorp de berg op.

Elvira wilde net met lege handen naar huis teruglopen toen ze hem zag.

Hij kwam over het berijpte stoppelveld naast de herberg gestapt. Met zijn donkere jas leek hij op de kraaien die op zoek naar de laatste graankorreltjes over het afgemaaide veld hipten en gelaten opzij sprongen om hem te laten passeren. De herfstzon omstraalde zijn markante gestalte en verblindde Elvira. Eerst herkende ze hem niet. Zijn manier van lopen had iets gespannens, geconcentreerds. Maar plotseling was er een beeld uit haar geheugen opgedoken: de man draaide zijn linker knie bij het lopen iets naar buiten. Een herinnering schoot door haar hoofd.

Toen ze tegenover elkaar stonden, zochten ze allebei naar woorden. Elvira deed uiteindelijk de eerste poging. 'Dat is lang geleden...' zei ze, en hij begreep de vraag die in de zin besloten lag.

'Ik weet dat ik je het een en ander moet uitleggen,' antwoordde hij.

Ze keken elkaar zwijgend aan.

Ze ging bij zichzelf na of zijn gezicht iets in haar wakker riep. Eerst was er alleen een grote leegte, maar daarna werd ze overspoeld door een vloedgolf van verdriet, woede en hoop.

Hij vond het kennelijk ongemakkelijk dat ze hem zo opnam. Zenuwachtig wreef hij in zijn handen. 'Ja, het is bijna dertig jaar geleden, ik weet het. Maar kunnen we niet naar huis gaan? 't Is koud hier buiten.'

Elvira trok haar wollen jasje strak om zich heen en liep voor hem uit over het erf. Voorzichtig, om niet te vallen.

Toen ze de deur opendeed, draaide ze zich nog een keer naar hem om en knikte voordat ze het warme huis in riep: 'Vader, jongen, Hans is terug.'

Hij had haar indringende blik opgemerkt en keek haar vragend aan. Elvira voelde zich betrappt en keek snel van haar echtgenoot weg.

‘De zomergasten zijn dit jaar veel te lang gebleven,’ zei ze. ‘Daarom lopen we achter met de voorbereidingen voor de winter.’ Zelfs in oktober hadden zich vanwege het ongewoon warme herfstweer nog vakantiegasten gemeld. ‘Ik kan me niet herinneren wanneer we voor het laatst een gast hadden in november. De wintergasten komen anders nooit vóór kerst of nieuwjaar.’

‘Je hebt gelijk,’ zei Hans. ‘Heeft hij verteld wat hij hier eigenlijk wil?’

‘Hij wil in alle rust en afzondering van de bergen genieten, zonder de gebruikelijke hordes toeristen.’ Als het aan Elvira had gelegen, had ze helemaal geen kamers verhuurd. Die vreemde gezichten in huis maakten haar nerveus.

‘Volgend jaar wordt alles anders.’ Hans prikte een schijfje aardappel aan zijn vork. ‘Ik heb jullie toch verteld dat we dan niet meer aangewezen zijn op de vakantiegasten en hun geld?’

Ja, dat had hij. Zelfs al op dezelfde dag dat hij naar zijn verblufte familie was teruggekeerd. Elvira voelde weer de verwarring en spanning die haar hadden overvallen toen ze Hans zonder veel woorden naar binnen had geleid.

Ze stond zwijgend naast hem tot hij zijn jas had uitgetrokken. Daarna bracht ze hem naar de keuken.

‘Ga zitten,’ zei ze, en hij nam onzeker plaats. Omdat ze geen idee had wat er daarna moest gebeuren, keek ze weer naar de deur. Ze merkte dat ze steun nodig had. ‘Ik ga mijn vader en Matthias roepen, kennelijk zijn ze niet in huis.’

Snel liep ze over het erf. Ze vond de twee in de schuur. ‘Jullie moeten komen, Hans is terug!’

De twee bleven als aan de grond genageld staan en keken haar ongelovig aan. Elvira wees smekend naar het huis, waarop de mannen achter haar aan liepen. Als in een stomme processie trokken ze de keuken binnen en gingen stijfjes bij Hans aan de tafel zitten.